

ELS GOIGS A SANT MAGÍ (I SANT RAMON NONAT) D'IGNASI MAYMÓ (1850-1881)

Xavier Puig Ortiz

A l'Arxiu Comarcal de la Segarra es conserven uns “*Goigs per al màrtir Sant Magí*” d'Ignasi Maymó que, com bona part de l'arxiu musical que es conserva de la Capella de Música de Sta. Maria de Cervera, consta com a propietat d'Ignasi Esteve. Ignasi Esteve fou el successor en el càrrec de mestre de capella del reverent Salvador Vidal –coautor de les *Completes*– càrrec que exercí entre 1883 i 1886. Provenia d'un llinatge musical, ja que el seu oncle –Cristòfol Farré– havia estat el mestre de capella a Sta. Maria durant el primer terç de segle XIX, professor i antecessor de l'altre autor de les *Completes* –Joan Pont– i un reputat violinista. Com que l'arxiu musical de Sta. Maria es va cremar per la Guerra Civil, al seu arxiu personal devem les partitures que ens han arribat de la Capella musical cerverina del segle XIX.

I probablement també l'adaptació d'aquesta obra del compositor targari Ignasi Maymó i Martí (1850-1881). Format a l'Escolania de Montserrat, perfeccionà després el piano a Barcelona amb el gran Joan Baptista Pujol, creador de l'escola catalana pianística i professor d'Albeniz,

Malats i Viñes, entre altres. Esdevingué organista auxiliar de la Catedral de Barcelona en temps del mestre Josep Marraco i Ferrer (oncle de qui després recompondria la partitura de les *Completes*!) i participà també com a director dels Cors Clavé en el punt àlgid d'aquell moviment social i musical que s'escamparia per tot el país. Tot i morir jove (als 31 anys) va deixar un nombre considerable de composicions (a banda de les que s'han perdut). A l'Arxiu Comarcal de l'Urgell destaca una simfonia per a orquestra i altra música profana, mentre que a l'Arxiu Comarcal de la Segarra hi trobem diversos goigs (al Sant Crist de Cervera, al Sant Crist d'Igualada, a la M. de Déu del Carme...), salms, villancets, un pare nostre i altra música sacra.

Tot i el títol dedicat a Sant Magí en el set de partícels, en la partitura general hi consta el títol de “*Goigs a Sant Ramon*”, que es corrobora amb el text a la partitura: *Sol de Catalunya hermoso, fino amante de María. Sednos protector y guía San Ramón Nonat Glorioso*. I a sota del darrer pentagrama de baixos hi ha apunts –en una altra cal·ligrafia que la

del cos de la partitura— amb el text dels Goigs a St. Magí: *Puig miracles cada dia lo Senyor obra per Vós, ohiu al qui en Vós confia, Sant Magí màrtir gloriós*. Aquest examen de la partitura manuscrita ens fa pensar que el reverend Esteve, mestre de la Capella de Sta. Maria que tenia en les seves funcions posar música en les festivitats de les esglésies menors de la ciutat, va adaptar els Goigs a St. Ramon Nonat (que es venerava a l'església de Nostra Senyora de la Mercè de Tàrraga) d'Ignasi Maymó amb el text dels nostrats versos dedicats a Sant Magí. D'altra banda, una pràctica habitual entre els goigs. A més, podem suposar que Ignasi Esteve tenia una especial devoció pel Sant ja que era veí del barri de St. Magí. Segons el padró municipal de 1864, publicat per Josep Ma. Portella en aquest mateix quadern de l'any 2020, vivia al núm. 3 del C/Estudi Vell i era propietari del núm. 7 del mateix carrer.

La partitura està escrita per a 3 parts vocals i una orquestra composta per 1 flauta, 2 clarinets, 2 cornetins, trombó (adaptat a fiscorn en les parts), 2 violins i contrabaix. Té una estructura de rondó A-B-A-C-A amb les tornades a tutti i les cobles (B i C) a solo. L'obra comença amb una introducció en uníson. Un Allegro en Sol Major per l'entrada de les veus en un caràcter marcial i ascendent en les veus, que contrasta amb les escales descendents de flauta i clarinets en terceres sobre el pizzicato de la corda. El conseqüent, en La menor, no abandona el ritme puntejat, per tornar a la tonalitat inicial. Una breu transició de tres acords ens porta a la Resposta (“*Ohiu al qui en Vós confia*”) en Mi menor, que manté el motiu de cinquena ascendent de la primera frase malgrat el

color de tonalitats menors, com el Si menor al qual arribarà. Un enllaç amb ritme de fanfàrria, encarregat als metalls i amb resposta de flauta i clarinet, ens torna a la tonalitat de Sol major amb la indicació d'*un poco piu mosso*. Comença aquí un passatge més cromàtic caracteritzat pel diàleg entre el baix per una banda i els dos tiples en resposta, i una seqüència harmònica d'acords de setena disminuïda, amb una línia cromàtica descendent al baix. Tot per arribar al punt més agut del primer tiple (fa becaire) i resoldre en la tonalitat principal. La repetició d'aquest darrer passatge culminarà en un uníson de l'acord disminuït mib-do-la-fa# que resol en contundents cadències en Sol major.

La primera cobla és a solo del tiple primer. Harmònicament contrasta amb la tonalitat de Sol menor i també amb un tempo Moderato. Comença amb una introducció a solo de flauta que té una breu *cadenza ad libitum* abans de l'entrada del tiple, amb el text “*La divina providència volgué que en l'alta muntanya nomenada Brufaganya fésseu aspra penitència hont la fe los passos guía del Romeu molt fervorós*”. La veu recull la melodia de la flauta, que seguirà ornamentant la part vocal dialogant amb els clarinet, i virant cap al relatiu de Si bemoll major en una transició d'escala ascendents de violins. La primera Cobla conclou amb una *cadenza ad libitum* del solista i una modulació instrumental en *tremolos* de corda, per enllaçar amb la resposta de la tornada inicial, en Mi menor.

La segona Cobla és a duo de tiples sobre el text “*No pogué estar ocultada llum tan clara en una cova*”. Manté el Sol

Portada dels goigs.

major però aporta la novetat del compàs 6/8 que li atorga un lleuger aire de barca-rola, amb un *stacatto* rossinià en el violí primer i un acompanyament de valset en la resta. Després d'un breu interludi de clarinet, la música s'enfosqueix cap al Sol menor, record de la primera Coblà. Després d'un pedal de Re amb trino en la flauta, reprèn el lluminós Sol major sota el text "*molta gent se convertia abraçant la fe com Vós*". Un enllaç de caràcter *Vivo* ens prepara altre cop per a la tornada en Mi menor, amb la qual conclourà l'obra.

Un exemple més de la gran quantitat de patrimoni musical oblidat que tenim als arxius musicals del país. Especialment el de segle XIX, quan l'estètica de la música peninsular anava a remolc de la música italiana i que si bé no en podem esperar un llenguatge innovador ni un segell personal i característic, segur que està ple d'obres remarcables i d'un gran ofici per part de mestres de capella i organistes ara del tot desconeguts. L'excepció en són les nostres Completes, que tan estimem a Cervera. Vet aquí el seu valor i el de la tradició que les manté.